

เรื่อง

ศิลปะ และ ศิลปกรรม

ตามหมายและจิตตวิทยาเกี่ยวกับสี่

ภาพเปลือย เป็นศิลปะ หรือ อนุสาวรีย์

ของ

ศาสตราจารย์ ศิลป พีระศรี

จิตนิยม

เนื่องในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒

พ.ศ. ๒๕๐๔

ราคาเล่มละ ๕ บาท

เรื่อง

ศิลปะ และ ศิลปกรรม
ตามทฤษฎีและจิตวิทยาเกี่ยวกับสี
กายเปลือย เป็นศิลปะ หรือ อนุกรม

ของ

ศาสตราจารย์ ศิลป พีระศรี

จิตนิยม

เนื่องในการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒

พ.ศ. ๒๕๐๘

ราคาเล่มละ ๕ บาท

๗๐
๗๐/

เรื่อง

ศิลปะ และ ศีลธรรม

ความหมายและจิตวิทยาเกี่ยวกับสี
ภาพเปลือย เป็นศิลปะ หรือ อมาจาร

ชนิด อยู่โพธิ์

แปลจาก

Art and Morality

Meaning and Psychology of Colours

และ

Nude - Art or Obscenity

ของ

ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน 2257 (๗).....

วันที่.....

2257

สารบัญเรื่อง

ศิลปะและศีลธรรม

หน้า ๑

ความหมายและจิตวิทยาเกี่ยวกับศิลปะ

หน้า ๑๔

ภาพเปลือย เป็นศิลปะหรือ ขนบจาร

หน้า ๒๖

สารบาญรูป

- รูปที่ ๑ ภาพสำนักหญิงหากิน ระหว่างหน้า ๔-๕
- รูปที่ ๒ ภาพเมถุน อินเดีย ระหว่างหน้า ๔-๕
- รูปที่ ๓ ภาพเมถุน อินเดีย ระหว่างหน้า ๘-๙
- รูปที่ ๔ เทพธิดาวีนัส เมืองซีเรนี ระหว่างหน้า ๘-๙
- รูปที่ ๕ *The Virgin and Child* ระหว่างหน้า ๑๒-๑๓
- รูปที่ ๖ ชาวชนบทผู้ขรา ของฟานโคะ
ระหว่างหน้า ๑๒-๑๓
- รูปที่ ๗ เทพธิดาวีนัส ของ Titian ระหว่างหน้า ๓๐-๓๑
- รูปที่ ๘ ดานีเอ และ สายฝนสีทอง ระหว่างหน้า ๓๐-๓๑

รูปที่ ๓

ภาพสำนักหญิงหากิน

จากภาพเขียนสี ของ ลอนแทรก เขียนไว้เมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๗

[เวลานี้อยู่ใน The Museum of Albi, France]

รูปที่ ๒

ภาพเมถุน

หินทราย

ของ

อินเดีย

ณ เทวสถาน

ชกัมปะ

ขุรุโ

ราว พ. ศ.

๑๖๐๕ - ๑๖๓๐

คำนำหน้า โยพ ตรีวิลา ทวงทอของห้องสมุด

ศิลปะ และ ศิลธรรม

แปลจาก

Art and Morality

ของ

ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี

มีคนไม่น้อยสงสัยเรื่องเกี่ยวกับประโยชน์ของศิลปะ และไม่ค่อยจะทราบกันเสียทีเดียว ว่าศิลปะมีอิทธิพลทางสังคมและทางศีลธรรมเหนือความเป็นอยู่ของประชาชน

ว่าโดยหลักการ ศิลปะมีความมุ่งหมายในทางเกื้อกูลศีลธรรมและยกระดับทางจิตใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของมวลมนุษยชาติ แต่ละชาติย่อมมีการแสดงออกทางศิลปะแตกต่างกันอยู่มาก การแสดงออกบางอย่างก็พอจะเข้าใจได้ บางอย่างก็ก้าวหน้าไปมากจนยากที่จะเข้าใจก็มี แต่จุดหมายปลายทางของศิลปะนั้นทุก ๆ คน ก็คือ ต้องการสร้างงานศิลปะที่เกื้อกูลพหุปัญญาและจิตใจของมนุษยชาติ งานศิลปะเหล่านั้น จึงอาจเป็นกุศล เป็นอภัยคุณ และ กลายเป็นอกุศลไปก็มี คำว่า อกุศล

หมายถึง ไรค์ลัทธิธรรม หรือทศลัทธิ ตรงข้ามกับกษัตริย์ คือ
 ประกอบด้วยศีลธรรม แต่จะต้องเข้าใจไว้ด้วยว่าบางครั้ง
 บางคราวศิลปินก็ต้องใช้เรื่องที่เป็นอกศล หรือเป็นเรื่อง
 ทศลัทธิ เพื่อแก้ไขมิให้เราลงไปสู่ทางชั่วช้าตกต่ำ ศิลปิน
 หาทางนำเอา “บ้คัจ” หรือสิ่งชั่วร้าย มาเป็นเครื่อง
 แสดงให้เราเห็นทางที่ถูกที่ชอบ ที่เราจะต้องดำเนินตาม

ตัวอย่าง ถ้าเราดูจิตรกรรม ชื่อ “Au Salon De
 La Rue Des Moulins” ของลอแตร็ก^(๑) เป็นภาพ
 แสดงถึงพวกผู้หญิงคนชั่ว (ดูรูปที่ ๑) เราอาจนึกเห็น
 กันว่า ลอแตร็กเขียนภาพอกศล ไรค์ลัทธิ ตรงข้าม
 ในการเขียนภาพผู้หญิงที่ขบไซค์เหล่านั้นนั้น ก็เนื่องจาก
 ลอแตร็กเองเป็นคนร่างกายพิการ จึงมองเห็นความทุกข์
 ยากของผู้อื่นได้ดีกว่าคนธรรมดา เขามุ่งหมายจะชี้ให้เรา
 เห็นข้อบกพร่องที่น่าละอายเป็นอย่างยิ่งของสังคมปัจจุบัน
 ด้วยภาพเขียนของเขา จึงเกิดเป็นปฏิกิริยาให้เราเกิด

(๑) Henri De Toulouse Lautrec จิตรกรฝรั่งเศส มีชีวิตอยู่
 ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๐๗ — ๒๔๔๔ (อายุ ๓๗ ปี) เป็นคนพิการ
 ร่างเตี้ย สูงเพียง ๔ ฟุต ๖ นิ้ว แต่เป็นคนมีฐานะดี บรรพบุรุษสืบ
 สกตมาจากขุนนางตั้งแต่รัชสมัยพระเจ้าชาลมาญ

สังสารสังเวชตอสังครมฺวโรความสขฺเขล่านนฺ แล้วสำนึก
ถึงว่าเป็นหน้าที่ของเรา ที่จะต้องช่วยกันแก้ไข หาทาง
ขจัดสมุฏฐานแห่งความทุกข์เช่นนี้เสีย

อนึ่ง ในปัจจุบันนี้ เมื่อเราอ่านหนังสือนวนิยายเรื่อง
เดคาเมรอน จะเห็นเป็นเรื่องขตตอหลักศีลธรรมปัจจุบัน
อยู่มาก แต่เมื่อครั้ง บ็อกกาจจิโอ เขียนนวนิยายอัน
ปราศจากศีลธรรมเหล่านี้ขึ้น บ็อกกาจจิโอเป็นคนมี
ศีลธรรม และงานประพันธ์ของเขามีส่วนช่วยแก้ไข
สถานะของสังคมอยู่ด้วย เมื่อปี พ.ศ. ๑๘๕๑ นคร
ฟลอเรนซ์ ซึ่งมีพลเมืองประมาณแสนคน ได้ประสบ
“ไข้ดำ” ทำลายชีวิตประชาชนเสียราว ๗๐,๐๐๐ คน
ผู้ที่มีชีวิตรอดก็เสียขวัญ บทประพันธ์ของบ็อกกาจจิโอ
จึงเท่ากันนำเอาชีวิตมาคืนให้ประชาชนพลเมืองผู้มีใจ
หดหู่อยู่แล้ว ให้กลับมีความเข้มขันเบิกบาน เพราะ
ฉะนั้น เรื่องที่เป็นที่ศีลของบ็อกกาจจิโอ จึงเป็นเรื่องที่
มีความมุ่งหมายก่อให้เกิดศีลธรรม

เกี่ยวกับศิลปะทางกามวิสัยของอินเดีย ก็มีเรื่องจะ
พูดได้เช่นเดียวกัน ตามเทวสถานของอินเดีย เราจะ

สังเกตเห็นรูปแกะสลักเป็นภาพเมตุนกอรตักัน ตลอดจน
 แสดงเมตุนสังวาส (รูปที่ ๒ และ ๓) นั้น—เป็นสิ่งไรคือ
 ธรรมหรือ? เปล่าเลย, ประติมากรรมเหล่านั้นแกะสลัก
 ขึ้นด้วยความมุ่งหมาย ก่อให้เกิดประโยชน์ทางศีลธรรม
 และสังคมในครึ่งโบราณ โรคระบาดได้ทำลายประชาชน
 ส่วนใหญ่ให้สูญเสียชีวิตไปมากมาย เพื่อที่จะให้
 ธรรมชาติมีส่วนสมดุลกัน ทั้งศิลปะและศาสนาจึงจำเป็นต้อง
 ช่วยกันกระตุ้นและสนับสนุนเรื่องราวให้กำเนิดแก่นมนุษย์
 ตามที่กล่าวนี้ มิได้เว้นศาสนาที่เกิดในอินเดีย
 (เพราะ) ศาสนาทกศาสนาในโลก ก่อเป็นความคิดขึ้น
 และมุ่งให้ดำเนินไปตามขบถบัญญัติทางศาสนา อันที่จริง
 ความเป็นไปทุกวันนี้ก็มีอาการผันแปรไป เพราะวิทยา
 ศาสตร์ (สมัยใหม่) ได้ยึดผันแปรเปลี่ยนสิ่งธรรมชาติ
 ด้วยเหตุนี้ อะไรที่ถือถือว่าเป็นบุคคลกันมาแต่ก่อน ครั้น
 มาถึงสมัยเรา กลับกลายเป็นอกศลไป

ภาพเขียนเป็นกลุ่มคนขี่เมา แสดงอาชีพกิริยา
 ทำทางต่าง ๆ ตามแบบของคนขี่เมาโดยเฉพาะ ซึ่งก่อให้เกิด
 เกิดอาการนำสังเวชแก่คนดูที่ไม่เมานั้น อาจเป็นผล

รูปที่ ๓

ภาพเมถุน หินทราย ของอินเดีย

ณ เทวสถานวิศวานถ ขชรโห พ.ศ. ๑๖๐๒ - ๑๖๓๐

348 - ROMA - VENERE DI CIRENE - (MUSEO NAZIONALE ROMANO)

รูปที่ ๔
เทพธิดาวัลส์ ณ เมืองซิเรนี
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ กรุงโรม

คติที่จะช่วยแก้สันดานคนคิดเหล้าได้ โดยชี้ให้เขาเห็นว่า
 ขณะที่เขาเมามายนั้น เป็นสิ่งเลวทรามน่าสังเวชเพียงใด
 ภาพที่แสดงถึงผู้หญิงเปลือยในลักษณะที่น่ารังเกียจออกสู่
 กอจากล่าวเปรียบเทียบได้เช่นเดียวกับภาพคนขเมา อัน
 ที่จริง ภาพเช่นนั้น ก็แสดงอาการให้เราเห็นว่าเป็นภาพ
 ออกศีล แต่เมื่อเราเห็นรูปวัตถุเช่นนั้นแล้วเกิดอาการที่น่า
 รังเกียจหรือสยงเสียด ก็เท่ากับเตือนเราไม่ให้ปล่อยตัว
 ไปตามสัญชาตญาณฝ่ายต่ำเยี่ยงสัตว์มากนัก เพราะ
 รูปวัตถุที่ไม่เกอกลดต่อจิตใจ เป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ เมื่อเรา
 พุดถึงภาพเปลือย โปรดอย่านำเอาภาพที่มีอาการแสดง
 ออกอันน่ารังเกียจเช่นที่กล่าวข้างต้น มาประนกับภาพ
 ประติมากรรมหรือภาพจิตรกรรม ที่สร้างขึ้นโดย
 ยันดาลใจจากรูปร่างของมนุษย์อันประเสริฐและบริสุทธิ์
 ประติมากรรมรูปเปลือยของกรีก ย่อมปรากฏอาการเป็น
 ทิพย์เยี่ยงเทวดามากกว่ารูปมนุษย์ (ดูรูปที่ ๔) ประติมา
 กรรมหรือจิตรกรรมรูปเปลือยของจีนไทย ก็แสดงถึง
 ลักษณะของผู้มีอนามย์สมบูรณ์ มีทรวดทรงงดงาม
 พร้อมที่จะให้กำเนิดแก่มนุษยชาติ จิตรกรสมัยเรอเนซัง

โดยเฉพาะพวกสำนักช่างเยอรมันและฮอลันดา ใต้เขียน
รูป “มารีผู้พรหมจารี” มีฉันทาม กาลังบำรุงเลี้ยง
พระเยซูเมื่อเวลาเป็นทารก (รูปที่ ๕) ไม่มีผู้ใดกล้า
กล่าวปฏิเสธได้ว่าภาพเขียนเหล่านี้ แสดงถึงความ
มีจิตใจสูง เมื่อศิลปินสร้างงานศิลปะด้วยความรู้สึก
อันบริสุทธิ์แล้ว งานศิลปะนั้นจะกระตุ้นเตือนให้เกิดความ
คิดใฝ่ต่ำหรือหยาบช้า หาได้ไม่ แน่نون งานศิลปะ
ที่เป็นออกุศลจริง ๆ ก็มี งานศิลปะออกุศลเหล่านั้น ย่อม
ทำลายความรู้สึกนึกคิดเยี่ยงมนุษย์ชนผู้มีอนามย์สมบูรณ์
ของเรา ให้เศร้าหมองไป แต่งานศิลปะเช่นนั้น จะจัดเข้า
เป็นพวกศิลปะจริง ๆ หาได้ไม่ งานศิลปะเหล่านั้นเป็นของที่
ศิลปินผู้ไร้อธรรมสร้างกันขึ้น โดยเห็นแก่เงินถ่ายเดียว
ผู้ชอกเป็นบุคคลจำพวกชาติสังฆาพอนามย์ ซึ่งต้องการ
เร่งเร้าความรู้สึกใฝ่ต่ำขึ้นมาเป็นเครื่องปลุกปลอบชีวิต
ขออย่าว่า ศิลปกรรมเช่นกล่าวนี้ เราไม่ควรถือว่า เป็นศิลปะ
เพราะลำแตงอาการตรงข้ามกับจุดหมายปลายทางของ
ศิลปะ

ความมีศีลธรรม หมายถึงดำเนินตามกฎหมาย
และระเบียบแบบแผนของสังคม ซึ่งได้วางไว้เป็นหลักคุ้ม

ครองกลุ่มชนผู้มีจริยาต่าง ๆ กัน และแต่ละกลุ่มต่างก็มี
ระเบียบแบบแผนเป็นของตนโดยเฉพาะ แต่ นอกเหนือไป
จากกฎหมายและระเบียบแบบแผนที่ใช้คุ้มครองตนเอง
แล้ว ยังมีหลักศีลธรรมซึ่งเป็นของครอบครัวมนุษย์โดย
ส่วนรวม เป็นกฎแห่งความประพฤติดี ความดีรำริชอบ
กฎแห่งความใฝ่ฝันอันบริสุทธิ์ กฎที่สอนกันไต่ทงทาง
ศาสนาและศิลปะ ความแตกต่างกันระหว่างศาสนาและ
ศิลปะ ก็อยู่ที่ศาสนามักก่อให้เกิดความสลายใจ ถ้าเราเชื่อถือ
ศิลปะก่อให้เกิดความสลายใจเป็นผล ถ้าเรามีความรู้สึก

* การแสดงออกของศิลปะ แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด
ชนิดหนึ่ง ใช้ประวัติศาสตร์, จริยธรรม, ศาสนา ตลอดจน
จินตนาการเป็นหัวข้อเรื่อง ชนิดนี้เป็นประโยชน์ใน
บ้านการศึกษามากและเพราะเหตุนี้ จึงมีบทบาทสำคัญอยู่
ในวงการสังคมของชาติ การแสดงออกของศิลปะชนิดนี้
ขึ้นตาลความก้าวหน้าทางสังคม ก่อให้เกิดความรักชาติ
สอนให้ดำรงชีวิตในทางที่ถูก และกระตุ้นเตือนทบทวนทาง
ที่จะให้เกิดความรักสวຍรักงาม ในการที่จะกล่าวว่าศิลปะ
ชนิดนี้เป็นเรื่องเข้าใจกันซึมซาบในประชาชนส่วนใหญ่

มิได้หมายความว่า ศิลป/เช่นนั้น มีลักษณะเป็น การค้า
ระหว่างศิลปินกับการค้า ย่อมมีความแตกต่างกันอยู่
มาก ศิลป/ ก่อให้เกิดกระแสความคิดและความใฝ่ฝันที่
ประเสริฐและสูงส่ง การค้า เป็นเพียงก่อให้เกิดความ
เพลิดเพลนใจเท่านั้น จะเห็นได้จากตัวอย่าง เช่น
อนุสาวรีย์ของวีรชน ประชาชนพลเมืองส่วนมากอาจ
เข้าใจและช่วยกันตาสลใจผู้เห็นให้เกิดความทะเยอทะยาน
ที่จะเอาอย่างวีรชนผู้มเกียรติ ส่วนอนุสาวรีย์ของกวี ย่อม
บันดาลใจให้เกิดการกระทำทางพหุปัญญา ตรงกันข้าม
คนบางคนอาจพอกพอใจที่ไต่เห็นปกหนึ่งสองงาม ๆ ไต่
เห็นเครื่องเฟอร์นิเจอร์สวย ๆ ไต่เห็นแจกันงาม ๆ แต่
วัตถุเหล่านั้น หามีอำนาจที่จะผลักดันสมองของมนุษย์
ให้เข้าไปในจินตนาการอันดีเลิศไม่

ศิลปอีกชนิดหนึ่ง เป็นศิลปที่เรียกกันว่า ศิลป/เพื่อ
ศิลป/ โดยปรกติ คำนี้ มักใช้กันผิดและเข้าใจกันผิด ๆ
เพราะโดยทั่วไปแล้ว ประชาชนพากันคิดไปว่า ศิลปินผู้
สร้างศิลป/ในกรณีนี้ เป็นผู้มั่งเสื่อที่จะทำอะไร ๆ ไต่
ตามชอบใจ โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ที่จะพึงมีแก่

รูปที่ ๕ The Virgin and Child ของ ไตรีก บุตส์ (๑๔๔๗-๑๔๗๕)

รูปที่ ๖

ชาวชนบทผู้ชรา

จากภาพเขียนสี ของ ฟานโกะ ซึ่งเขียนไว้เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๔๓๑

(Collection Mrs. Chester Beatty, London)

มนุษยชาติ ถ้ากรณีเป็นจริงดังนั้น ศิลปินก็อาจกลายเป็น
กาฝากของสังคมไป แต่ความจริงแท้^{นั้น}มีอยู่^{ว่า} ศิลปิน
หาได้สร้างงานเพื่อตนเองไม่ ตรงข้าม เขามีความเชื่อ
มั่นว่า งานศิลปะของเขาจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่ง
ต่อความเจริญก้าวหน้าของมนุษยชาติ

เมื่อเราพูดว่า ศิลปะเพื่อศิลปะ เราหมายความว่า
ศิลปินสร้างงานศิลปะขึ้นตามหลักการที่ตัดสินใจและความ
บันดาลใจของตนเอง ไม่คำนึงถึงว่าประชาชนจะชอบงาน
ศิลปะที่เขาสร้าง^{ขึ้น}หรือไม่ก็ตาม ในเรื่องเช่น^{นี้} ศิลปิน
ย่อมจะใช้สี, เส้น หรือ ปริมาตร มาสร้างความคิดเห็น
อันเป็นนามธรรมของตนให้เป็นรูปร่าง^{ขึ้น} ศิลปิน^{นี้}
ว่าโดยทั่วไปแล้ว ย่อมจะเป็นที่เข้าใจกันอยู่แต่ในหมู่ชน
ส่วนน้อย เพราะถ้าผู้ตก้นตามหลักการแล้ว ออกจะ
เป็นความคิดใหม่ ๆ ที่นำหน้าอยู่สักหน่อย ชีวิตของ
ฟานโก๊ะ^(๑) เป็นตัวอย่างอันดี^{ยิ่ง}ของเรื่อง^{ที่}โลกกล่าวข้าง

(๑) ฟานโก๊ะ (Vincent Van Gogh) จิตรกรชาวฮอลันดา ผู้มีชื่อเสียงในทางนำเอาเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการสร้างงานศิลปะ มีชีวิตอยู่ระหว่าง พ.ศ. ๒๓๕๖ - ๒๔๓๓

ต้น ตลอดเวลาที่ฟานโคะมีชีวิตอยู่ (ดูรูปที่ ๖) ท่านไม่เคยขายภาพเขียนของท่านแม้แต่แผ่นเดียว แต่ภายหลังที่ท่านวายชนม์ไปแล้วสัก ๒-๓ ปี ภาพเขียนของท่านภาพหนึ่ง ๆ มีค่าหลายแสนบาท ตัวอย่างนี้ ซึ่งมีรายอื่น ๆ ที่จะอ้างได้อีกหลายราย ย่อมเป็นการเพียงพอที่จะมองเห็นความจริงได้ว่า มีอยู่หลายกรณีที่เกี่ยวข้อง ที่ศิลปินผู้สร้างงานศิลป์ หาใช่เป็นผู้ผลิตไม่ แต่ประชาชนต่างหากซึ่งมีความเคยชินอยู่กับศิลปะชนิดดั้งเดิม ไม่เข้าใจวิธีการแสดงออกอย่างใหม่ของฟานโคะ

ถูกแล้ว ที่เรากล่าวอ้างมาข้างต้นนั้น มิได้กล่าวจำแนกไว้ว่า ในบรรดาศิลปินจำนวนมากมานั้น ก็ย่อมจะมีศิลปินบางคน ซึ่งแม้จะได้ศึกษาร่างงานศิลป์ขึ้นไว้อย่างบริสุทธิ์ใจ แต่เขาก็ไม่ประสบผลสำเร็จ (เช่น ฟานโคะ) ก็มิเหมือนกัน

ความมีศีลธรรม หมายถึงความประพฤติดี ดำเนินตามกฎเกณฑ์แห่งอารยธรรมทางสังคมของเรา เพื่อที่จะบรรลุถึงความประพฤติที่ดีงกล่าวไว้ได้ การศึกษาเป็นปัจจัยอันสำคัญที่สุด และศิลปะเป็นจุดศูนย์กลางแห่ง

การศึกษาอันสำคัญประการหนึ่งในทุก ๆ ประเทศที่มี
อารยธรรม ศิลปะก่อให้เกิดภาวะที่ถูกต้องทางรู้สึกนึกคิด
ของมนุษย์ ประชาชนที่เกิดมาในแหล่งเสื่อมโทรม
ย่อมจะเคยโตมาในท่ามกลางความรู้สึกอันขมขื่น และ
ไม่คำนึงถึงหลักเกณฑ์ใดๆ ทางศีลธรรม เพราะสิ่งแวดล้อม
ล้อมของเขาขาดระเบียบ ขาดปัจจัยสำคัญที่จะให้ความ
ประพฤติกติ ความไม่มีระเบียบก่อให้เกิดความไม่มีระเบียบ
ก่อให้เกิดความเกลียดชัง, ก่อให้เกิดความสิ้นหวัง และ
ความขบพร่องทางจิตใจ

ตรงกันข้าม ประชาชนที่ได้รับการเลี้ยงดูให้เติบโต
มาในสิ่งแวดล้อมอันมีระเบียบ ในย่านเมืองที่วางผังไว้
เป็นอันดี มีถนนสะอาดสะอ้าน สองฝั่งถนนขนานไปด้วย
อาคารที่สวยงาม มีอุทยานประติมากรรมต่างด้วยรูปปั้นหล่อ
สลัก มีน้ำพุและพิพิธภัณฑสถาน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ย่อม
จะผูกพันให้เขาตีมูลค่าความงามเขาไว้ตั้งแต่เยาว์วัย
ความงามจะค่อย ๆ สร้างประสาทรู้สึกทางสุนทรีย์ภาพ
ของเขาอย่างช้า ๆ แต่คิดคือไม่ขาดสาย เต็มที่ทำให้
คุ้นเคยต่อการพบเห็นสิ่งประณีตสวยงามนั้น ต่อไปก็จะ

กลายเป็นของจำเป็นต่อชีวิตของเด็ก ผลผลิตอันน่าพิศวง
ซึ่งความงามมีอยู่เหนือธรรมชาติของเรา ก็คือ ทำให้
ความคิดของเราประณีตสุขุมขึ้น ด้วยอาศัยศิลปะ เราจะ
ค่อยกลายเป็นคนดีคน และประพฤติปฏิบัติไปตามกฎแห่ง
ศีลธรรม ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงบัญญัติไว้เมื่อ
ราว ๒๕๐๐ ปีล่วงมาแล้ว

ตามนั้น เราจะเห็นได้ว่า ศิลปกับศาสนามีจุดหมาย
ปลายทางเกี่ยวกับจิตใจอย่างเดียวกัน ศาสนาสอนให้เรา
เป็นคนดี โดยอาศัยการเรียนรู้หลักธรรม ส่วนศิลปะทำ
ให้เราเป็นคนดี โดยอาศัยการเรียนรู้ส่วนประสานกลม
กลืนและความงาม

ด้วยคำว่า “ศิลปะ” เราจะต้องเข้าใจว่า มุ่งหมาย
ถึงวรรณคดี, ดนตรี, จิตรกรรม, ประติมากรรม และ
สถาปัตยกรรม รวมทั้งวิชาการแสดงออกใหญ่น้อยอัน
ไม่จำกัดขอบเขตของศิลปะเหล่านั้นด้วย ประติมากรรม,
จิตรกรรม, เครื่องนุ่งห่ม, เคหสถานที่ประดับประดา
ด้วยงานศิลปะบางอย่าง, ร้านค้าที่ประดับตกแต่งอย่าง
น่าดู, อาคารสาธารณะและอาคารเอกชนที่สวยงาม,

รถยนต์, อนุสาวรีย์, เครื่องเฟอร์นิเจอร์, ปากกา
หมึกซึม, ปกสมุดหนังสือ และสิ่งของเครื่องใช้ประจำวัน
ที่มีศิลปะ วัตถุสิ่งของยิ่งสวยงาม ก็ยิ่งเป็นเครื่องดึงดูด
ใจมากขึ้น เมื่อเราได้สัมผัสสิ่งสวยงาม เราก็ต้องการจะ
มีมัน ความต้องการเช่นนี้แหละที่แสดงถึงระดับแห่ง
ความมีอารยธรรมของเรา

หมู่ชนลาหลังที่อยู่แยกย้ายกระจัดกระจายกันตาม
พื้นที่ นับแต่พวกอยู่ตามป่าเขาลำเนาไม้ ลงมาจนพวกที่
อยู่ตามพนทริมชายน้ำ ไม่ต้องการก่อสร้างสถานีรถไฟ
หรืออาคารสาธารณะและอาคารอยู่อาศัยที่สง่างาม แต่
เมื่อใด มนุษย์มาอยู่แออัดกันในบ้านในเมือง นับด้วยเส้น
ก๊วยลัน เมื่อนั้น ศิลปะทุกแขนงทุกลักษณะ จะกลายเป็น
ของจำเป็นที่ขาดเสียมิได้ เพื่อความเจริญก้าวหน้าทาง
อารยธรรม ตัวอย่างที่พอจะมองเห็นง่าย ๆ เกี่ยวกับ
ความมีระเบียบและความสวยงาม ที่จำเป็นในบ้านในเมือง
อย่างหนึ่ง ก็คือ ขณะที่เราเดินไปตามพันทกว้าง ถ้าเรา
กินกล้วย เราอาจโยนเปลือกกล้วยลงไปบนพื้นดิน โดย
ไม่ทำให้ธรรมชาติเสียส่วนประสานกลมกลืน แต่ถ้า

เราทิ้งเปลือกกล้วยลงกลางถนนที่สะอาดสะอาดนั้น เราจะ
สังเกตเห็นได้ว่า ได้ทำให้ความประสานกลมกลืนและ
ความมีระเบียบเรียบร้อยบนถนนนั้นเสียไป

การปฏิเสธประโยชน์ของศิลปะ ในหน้าที่ทางสังคม
ก็เท่ากับไม่ยอมรับความมีประโยชน์ทางพุทธิปัญญาเยี่ยม
มนุษย์ของเรา ซึ่งจะต้องยอมรับเสียด้วย ว่าความรู้สึก
และความใฝ่ฝันของเรา ต่ำต้อยเสียยิ่งกว่าของมนุษย์
ชาวป่าเถื่อน ผู้ซึ่งยังรู้จักประดับร่างกายและตกแต่ง
กระท่อมที่อยู่ของเขา ด้วยสี ด้วยขนนก ด้วยดอกไม้
และด้วยเปลือกหอย เพื่อต้องการความสวยงาม.

ความหมายและจิตวิทยาเกี่ยวกับสี

แปลจาก

Meaning and Psychology of Colours

ของ

ศาสตราจารย์ ศิลป พีระศรี

นักเขียนหลายคน ได้พยายามอธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับความหมายของสี และผลทางจิตวิทยาเกี่ยวกับสี แต่ทฤษฎีเช่นนั้น ไม่อาจนำมาใช้ได้แก่ชนทุกชาติ เพราะเกี่ยวกับวัฒนธรรม พื้นฟ้าอากาศ ความเป็นอยู่ เฉพาะตัว และ “สมัณนิยม” ความจริง การที่จะชอบสีหรือไม่ เกี่ยวกับรสนิยมเฉพาะตัวเราเองอยู่เป็นอันมาก ซึ่งอาจแตกต่างกันไปตามนิสัยหรือการศึกษาของตัวเรา ชาวชนบทย่อมจะชอบสีสดใสร่าเริง ข้าพเจ้าจำได้ว่า ๒-๓ ปีมาแล้ว ได้เคยเห็นหมวกย้อมสีเหลืองอ่อนและสีแดงชาด ทำให้ข้าพเจ้าสะดุดใจอยู่บ้าง แต่ทุกวันนี้ประชาชนผู้ได้รรับการศึกษาก็สวมถุงเท้าย้อมสีแดงชาด และสีเขียวสด มันเป็นเรื่องเกี่ยวกับ “สมัณนิยม”

ตามธรรมชาติมนุษย์เรามากจะชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นของใหม่ และการที่พอใจต่อความรู้สึกเช่นนั้น เราเอาอย่าง การแสดงออกของมนุษย์สมัยอนารยะ ซึ่งตรงกันข้าม มนุษย์สมัยอนารยะกลับเพียรพยายามเป็นที่สุกที่ จะเอา อย่างเรา

วัฒนธรรม และคตินฟ้าอากาศ เป็นปัจจัยสำคัญ ที่ก่อให้เกิดธรรมเนียมในเรื่องสีและความหมายเกี่ยวกับสี ตัวอย่างเช่น ชาวจีนชอบสีแดงกันมาก เพราะสีแดงเป็น สัญลักษณ์ของความมีพละทานภาพอันรุ่งโรจน์อย่างผู้ชาย ส่วนชาวตะวันตกชอบสีแดงเลือดนก ซึ่งหมายถึงความ เป็นผู้หรือความเป็นเจ้า ทงนี้ก็เพราะเมื่อหลายพันปีมาแล้ว ชาวฟินเซียนซึ่งเป็นชาวทะเล ดำเนินชีวิตอยู่ตาม ผังทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ใช้สีที่ได้จากปลาทะเลชนิดหนึ่ง เอามาย้อมเครื่องนุ่งห่มที่สวยงาม แต่โดยเหตุที่ปลาทะเล ชนิดนั้นเป็นสัตว์หายาก จึงใช้กันแต่เพียงเป็นสีราชูปโภค โดยวิธีนี้ จึงก่อให้เกิดนิสัยมีรสนิยมและความหมาย (เกี่ยวกับสีแดงเลือดนก) ขึ้น ในประเทศไทยถือกันว่า

สีสของเจ้า คือสีเหลือง^(๑) ที่จริงสีเหลืองแก่ หมายถึงความ
 เป็นผู้ดีและความมั่นคง เพราะเหตุนี้ ทั้งสีแสดเลือกคนก
 และสีเหลือง จึงเป็นสีสวยงามด้วยกันทั้งสองสี ซึ่งค
 เหมือนจะเป็นสีแสดถึงพรสวรรค์ ที่ดวงอาทิตย์ได้ไปรย
 ประทานลงมายนพนิภพของเรา สีเหลืองเป็นสีของ
 ผลไม้ในฤดูร้อน และสีแสดเลือกคนกเป็นสีของผลไม้ใน
 ตอนต้นฤดูใบไม้ร่วง เมื่อเราส่งความคึกคึกขึ้นไปอีก อาจ
 กล่าวได้เหมือนกันว่า สีม่วง หมายถึงสีของพืชพันธุ์ที่
 กำลังออกงามเคิบโตตามฤดูกาล มันเป็นสีที่ปรากฏบน
 ใบไม้และผลไม้เป็นวาระสุดท้าย ก่อนที่พนิภพจะได้
 ชยเข้าไปชั่วระยะเวลา ๒ - ๓ เดือน

เราอาจยกเอาความหมายของสีประจำชาติมาสาธก
 เป็นตัวอย่างต่อไปได้อีก ชาวอาฟริกกัน ถือว่า สีเหลือง
 หม่น เป็นเครื่องหมายถึงสีของเทวีแห่งน้ำ เหตุผลของ

(๑) ตามศาลเจ้า นิยมห้อยผ้าแดงไว้หน้าศาล จะหมายความว่า เจ้าตามศาล
 ชอบสีแดง หรือหมายถึงว่าสีแดงเป็นสีเจ้ากรรมมัง และคงจะมีธรรม
 เนียมในราชสำนักที่พระเจ้าแผ่นดินทรงพระบัญชาแดง จนมีคำพูดกันว่า
 บัณฑิตนุ่งขาว เจ้านุ่งแดง แต่จะนิยมใช้มาแต่เมื่อใด หาทราบไม่—
 ผู้แปล

เรื่องนั้นก็มียุว่า นำในแม่น้ำลำธารของชาวอาฟริกันนั้น
เป็นน้ำปนโคลน เพราะฉะนั้น ในหัวใจของชาวพื้นเมือง
ในทวีปอาฟริกา จึงมีความคิดเกิดขึ้นว่า พระแม่เจ้าแห่ง
น้ำย่อมจะมีสี โดยเฉพาะเป็นเช่นนั้น

ดินฟ้าอากาศเป็นปัจจัยสำคัญเกี่ยวกับการนิยม
ชมชอบสี ประชาชนในประเทศอื่น ย่อมจะใช้สีสีกใส
ย้อมเครื่องนุ่งห่มหรือทาเครื่องใช้ไม่สอยและสิ่งก่อสร้าง
ทางสถาปัตยกรรม เขาย่อมทราบได้ด้วยความรู้ว่า
แสงพระอาทิตย์อันรอนแรงย่อมจะกลมกลืนกันเข้าไต่ค
กับสีฉูดฉาด หรือย่อมจะแผดเผาสีทุกอย่างให้ซีดจางลง
ด้วยเหตุนี้ ในประเทศอื่น เมื่อใช้สีอันเกินไป ผลที่ไต่
รับอาจเห็นเป็นสีซีดเขี้ยวไป ปัจจุบันนี้ทุกหนทุกแห่งเขา
ใช้สีเป็นแหล่งกลาง ให้เกิดรู้สึกเพลินตาเพลินใจ ช่วยให้
ความเป็นอยู่ของประชาชนมีชีวิตชีวาขึ้น เพราะฉะนั้น
ทั้งในยุโรปและอเมริกา เขาจึงทำสีอาคารสถานก่อสร้าง
ด้วยสีสีกใส ซึ่งก็เป็นดังได้กล่าวมาข้างต้น คือ ถ้าจัด
ให้เขากันไต่ค ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกเห็นดีเห็นงามโดย

แต่จริง แก่บุคคลผู้ผ่านไปมาพบเห็น ที่จริง การไม่เอา
ใจใส่ในเรื่องสี จะมักแต่ในหมู่ชนที่ไร้ความเจริญ ความ
กลมกลืนของสีที่สวยงามขึ้นอยู่กับการใช้สีที่ถูกต้อง
เพียง ๒-๓ สี ความกลมกลืนของสีนั้นก็มีอยู่ว่า
สีเฉพาะอย่างที่เรามองเห็นรวม ๆ กัน เมื่อเราดูรูปภาพ
ทิวธรรมชาติ ภูเขาทะเลคอน หรือสิ่งอื่นใด จากระยะไกล
ขออธิบายความเห็นต่อข้อสีที่ ๒-๓ คำ เราอาจกล่าว
ได้ว่า ทิวเขาที่แดงและสีเหลืองแถมเป็นจุด ๆ ลงบน
แผ่นกระดาษ แล้วมองดูจากระยะไกล เราจะเห็นความ
กลมกลืนของสีเป็นสีส้ม อีกอย่างหนึ่ง ถ้าเราเอาสีน้ำเงิน
และสีเหลืองแถมเป็นจุด ๆ ลงบนแผ่นกระดาษ แล้วมอง
ดูไกล ๆ จะเห็นเป็นสีเขียวไปไม่ เช่นนั้น เป็นต้น ในกรณี
ที่เราไม่สามารถจะมองเห็นความกลมกลืนของสีใดนั้น
เป็นเพราะเราใช้สีมากมายหลายสีเกินไป ผลที่เกิดขึ้น
ก็คือ กลายเป็นสีเลอะเทอะ

เพื่อประโยชน์แก่ท่านผู้อ่าน เราอาจกล่าวได้ว่า
การที่จะใช้สีให้กลมกลืนกันได้ดี การที่จะตัดสินว่าจะต้อง

ใช้สีมากน้อยเท่าใดจึงจะสัมพันธ์กับสีอื่น ๆ ก็ดี เป็นการ
ยาก เช่นเดียวกับการประสานเสียงดนตรี กล่าวโดย
เฉพาะ เราจะต้องเน้นถึงความจริงที่ว่า สีที่เยื่อมสวย
ทุกสี ถ้าใช้เพียงปริมาณน้อย แต่ถ้าใช้สีที่เขย่นเนื้อที่
กว้างใหญ่ ก็ไม่น่าดู ด้วยเหตุนี้ บนเนื้อที่กว้างใหญ่
เช่นนั้น เขาต้องใช้สีกลาง ๆ สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ
โครงการระบายสีนั้น จะต้องเข้ากันกับเนื้อเรื่องที่เรานึก
ขึ้น เราไม่ควรใช้สีแดงและสีส้มท่าห้องในโรงพยาบาล
ไม่ควรใช้สีเทาหรือสีดำท่าห้องบาร์ จากตัวอย่างดังกล่าว
นี้ เราย่อมจะเข้าใจได้ว่า โครงการระบายสีมีความ
สำคัญเพียงไรเกี่ยวกับฉากละครคน เพราะความกลมกลืน
ของสีนั้น จะต้องเน้นความหมายของละครคนแต่ละองค์
หรือยิ่งกว่านั้น ต้องเน้นความหมายของแต่ละฉากด้วย

ข้อเสนอนำประการสุดท้าย เกี่ยวกับวิธีใช้สีที่
ถูกต้อง ก็คือ การใช้ สีลอย และ สีจม สีแดง สีเหลือง
สีส้ม และสีขาว เป็นจำพวกสีลอย ส่วนจำพวกสีน้ำเงิน
เป็นสีจม เพราะเหตุนี้ ถ้าเราใช้สีน้ำเงินทาส้นของล่าง

ของอาคาร ผลที่ไต่รบยกคืออาคารนั้นไม่มีพื่นชั้นล่าง มี
สภาพเหมือนลอยอยู่ในอากาศ เพราะพื่นชั้นล่างของ
อาคารนั้นถูกไ้ร่งโล่ง คือ จมหายไป สี่เหลี่ยมอยู่กลาง
ระหว่างสี่แ้ดงกับสี่น้ำเงิน กล่าวคือ ไม่ลอยและไม่จม

ถึงแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรม
และพื้นฟ้าอากาศ และนอกจากความหมายที่เราได้ให้
แก่สี่ไปตามความนิยมแล้ว ยังมีสี่พื่น ซึ่งให้ความรู้สึก
ทางจิตตวิทยาอย่างเดียวกันแก่มวลมนุษย์ ส่วนใหญ่ สี่
จำพวกที่เรียกว่า สี่ร้อน ย่อมกระตุ้นหรือก่อให้เกิดพลัง
วังชา ส่วนสี่จำพวกที่เรียกว่า สี่เย็น ทำให้เรารู้สึกสงบ
สี่น้ำเงิน สี่เขียวพื่นน้ำเงิน และสี่เขียวใบไม้ ทำให้เรา
รู้สึกผ่อนคลาย เรื่องเช่นนี้พอจะเข้าใจได้ง่าย เมื่อเรา
คิดดูว่าสี่ ๓ ชนิดนั้น ตรงกับสี่ของท้องฟ้า สี่ของกระแส
น้ำ และสี่ของพืชพันธุ์ แต่ก็เป็นดังกล่าวแล้ว การที่จะ
ใช้สี่เย็นเหล่านี้ (ให้ถูกต้อง) ก็เป็นเรื่องยากอยู่เหมือนกัน
เพราะถ้าใช้ผิด แทนที่จะให้เกิดความเพลินตาเพลินใจ
กลับจะทำให้เรารู้สึกตรงกันข้าม สี่น้ำเงินเป็นสี่แห่ง

ความวิเวกวิงวอง ส่วนสี่เขี้ยวเป็นสี่แห่งพลังวังชา สี่แห่ง
ความมีชีวิตชีวาชวนรื่นครี

สี่ที่ตรงกันข้ามกับจำพวกสี่เขี้ยวและสี่น้ำเงิน ก็คือ
สี่แดง สี่แดงเป็นทั้งกระตุ้นให้เกิดและระงับซึ่งความกลัว
ความรู้สึกเช่นนั้นเป็นสิ่งที่เราจะพิสูจน์ได้ตรงแต่ยิ่งแตก ๆ
เกี่ยวกับสี่ของคอกไม้ สี่ตะวันยอแสง สี่จุกคอกไม้เพลิง
ในเวลากลางคืน ตลอดเวลาที่ยังคอยคุมเปลวเพลิงไว้ได้
มันก็ทำให้เราเกิดสนุกกว่าเรื่อง เราใจให้ต้นเต็น เปลว
เพลิงที่สละยกไปมา คุประหนึ่งว่าร้องเชื้อเชิญให้เราพักผ่อน
รำชบรื่อง ตรงกันข้าม เมื่อเราคอยคุมเปลวเพลิงนั้น
ไม่ได้ มันก็เขียนลึกลงน่าสพึงกลัว เป็นประหนึ่งดวงตาที่ ๓
ของพระคิระ - มันทำลาย - มันก่อความพินาศ ด้วยเหตุนี้
สี่แดงจึงก่อให้เกิดความรู้สึกตรงข้ามตามธรรมชาติ
ของมัน

สี่เหลืองแก่ ก่อให้เกิดความมีพลังวังชา ความ
ร่าเริงเบิกบาน มนุษย์หลายชาติ ถือว่าสี่เหลืองแก่
เป็นสัญลักษณ์แห่งความมั่งมีศรีสุข สี่เหลืองอ่อน เช่น

เหลือง Lemon และเหลือง Naples (๑) ถ้าใช้ปริมาณ
 มาก จะทำให้รู้สึกอ่อนเพลียละเหยใจ สีส้ม เป็นสีที่อยู่
 ท่ามกลางระหว่างสีแดงกับสีเหลือง หมายถึงวิเศษของ
 ดวงอาทิตย์ ด้วยเหตุนี้ สีส้มจึงเป็นสีที่กระตุ้นให้เกิดพลัง
 วิชาและความสนุกรื่นเริง สีเขียวปนเหลือง หมายถึง
 การกลบฝังคนชั่วที่ใหม่ชวกาลนิรันตร เป็นสีแห่งความ
 หนุ่มสาว หรือสีแห่งรุ่งเรืองด้วย ถึงที่เราจะสังเกตเห็น
 ได้จากต้นข้าวที่ปลูกลงใหม่ ๆ ซึ่งกำลังเริ่มงอกงาม พวก
 ชาวตะวันตกถือว่า สีม่วง หมายถึงชัยชนะ แต่ก็เป็นที่
 หนึ่งที่ได้เสนอนะไว้แล้ว คิดว่า สีม่วงนั้นหมายถึงความ
 เคียดโตเต็มที ขอบเขตของความเคียดโตเต็มที่อยู่ในระยะ
 แค่นี้ก็น่าเปรียบได้กับสาวงาม ที่โตเต็มตัวถึงขีดที่
 ความงามของเธอเริ่มจะเสื่อมถอย ไม่อาจกระตุ้นให้เกิด
 ความหวังต่อไปได้ จะมีก็แต่เพียงน้ำนม สีเทาน้ำมา ซึ่ง
 ความแจ่มใสและอ่อนโยน แต่สีเทาอาจให้ความรู้สึก

(๑) สีเหลือง Lemon และเหลือง Naples คือสีเหลืองอ่อนๆปน
 สีเขียวนิด ๆ อย่างที่เรียกว่า สีทองอ่อน — ผู้แปล

ในทางเคราะห์ด้วยเหมือนกัน สี่ขาวเป็นสี่แห่งความบริสุทธิ์
เป็นสี่ทิพย์ สี่ชมพูก็หมายถึงความบริสุทธิ์ด้วยเหมือนกัน
และหมายถึงความหวังด้วย เพราะเป็นสี่ของรุ่งอรุณ
สี่ดำเป็นสี่แห่งความลึกลับ เป็นสี่แห่งความว่างเปล่าของ
ชีวิต

ความซัดกัน หมายถึงการเปลี่ยนแปลงคุณค่าโดย
ธรรมชาติของสี่ทั้งหลาย ตัวอย่างเช่น ถ้าเราระบายสีม่วง
บางกว่าสีเหลือง ระบายสีเหลืองแก่กว่าสีม่วง ผลก็คือ
ความซัดกัน ความซัดกัน ถ้าใช้แต่ในปริมาณน้อย ๆ
ก็เป็นประโยชน์ในโครงการระบายสี แต่ถ้าใช้ในเนื้อที่
กว้างใหญ่ เช่น ผนังห้อง หรือผนังอาคาร ก็ไม่น่าดู

การผสมสีย่อมทำให้ผลที่ไต่รับทางจิตวิทยาโดย
เฉพาะเปลี่ยนไป สีเขียวแก่ผสมกับสีดำ ทำให้รู้สึกเศร้า
ยิ่งกว่าสีดำเอง สีดำ สีแดง และจุดสีเขียวปนเหลือง
หลาย ๆ จุด ปรากฏเป็นรูปคล้ายปีกค้าง สี่ส่วนสี่แดงสี่
สีเหลือง และสีเขียว เป็นสี่รวมแห่งชีวิต ความหมาย
หรือความสวยงามของสี่นั้น อาจเปลี่ยนแปลงไปได้

โดยสิ้นเชิง ตามคุณค่า คือเงาของสี ทั่วอย่างง่าย ๆ อาจเห็นได้จากแผ่นกระดาษที่จีนชายเพชรใช้ห่อเครื่องเพชร เขาใช้กระดาษสีม่วงอ่อน ซึ่งตามความเห็นทั่วไปสีม่วงอ่อนเช่นนี้ มีใช้สีสวยงามเลย แต่ตรงกันข้าม สีม่วงอ่อนนั้น เมื่อใช้เงาให้ถูกที่สมบูรณ์ จะกลายเป็นสีน้ำตาล เป็นสีที่ก่อให้เกิดทั้งความมีเกียรติและความเป็นผู้ใหญ่

ก่อนสมัยเรา ไม่เคยมีคนเข้าใจเรื่องจิตวิทยาเกี่ยวกับสีในทางกระตุ้นให้เกิดพลังวังชาและให้เกิดความเพลินตาเพลินใจ อันที่จริง สำหรับความรู้สีของเรา สี ก็คือ คนตรีทางตา และด้วยเหตุนี้ เราจะต้องรู้จักวิธีใช้สี โดยเฉพาะเมื่อต้องตลาดกำลังนำสีชนิดต่าง ๆ มาเสนอสนองอยู่เช่นทุกวันนี้.

ภาพเปลือย เป็นศิลปะ หรือ อนาจาร

แปลจาก

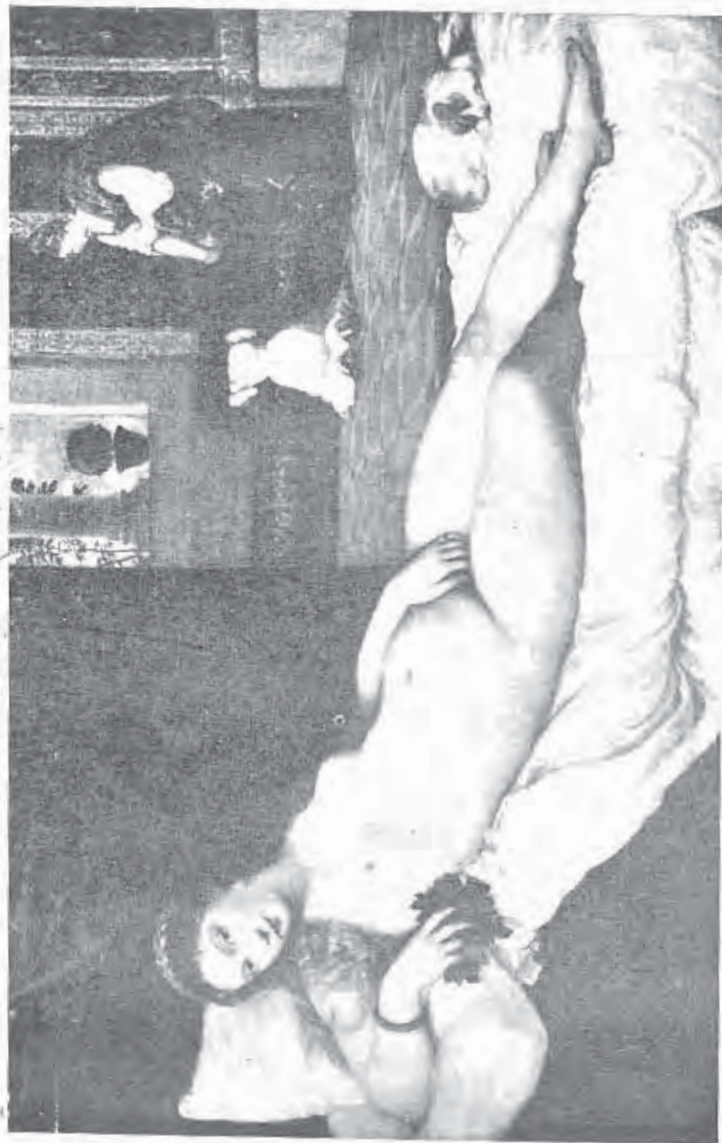
Nude - Art or Obscenity

ของ

ศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี

ในประเทศไทย เมื่อราว ๕๐ ปีมาแล้ว เรายังไม่
รู้สึกนึกคิดกันถึงเรื่องการเปลือยกาย ผู้ชายหนุ่มผ้าขาวม้า
ออกไปนอกบ้าน ผู้หญิงผู้เป็นมารดาของเด็ก อาจเปลือย
อกออกไปนอกบ้านโดยไม่ต้องขวยเขินสะเทือนอายใคร ๆ
เด็กชายเด็กหญิงโตจนอายุ ๑๓ ปี หรือมากกว่านั้น
ยังเปลือยกายเล่นจ้อนเล่นหัวด้วยกันอย่างไม่เคียดสา

การศึกษา ดำเนินมาด้วยความมีประโยชน์ยิ่งใหญ
และก่อปรด้วยเหตุผล กำลังครอบงำวิถีชีวิตตามธรรม
ชาติของเราอยู่ ต่อไปภายหน้า ความคิดเห็นอันก่อปร
ด้วยเหตุผลในเรื่องอะไรควร อะไรไม่ควร จะหยั่งรากฝังลึก
ลงไป ในดวงใจของเรา ซึ่งทำให้เราคิดเห็นว่า เป็น

รูปที่ ๗ ภาพจิตอันดี
ภาพจิตอันดี

ภาพจิตอันดี โดย Titian (ค.ศ. ๑๕๑๘)

รูปที่ ๘ ดานีโอ และ สายฝนสีทอง

จากภาพเขียนนี้ ของ Titian ณ พิพิธภัณฑ์แห่งชาติ Prado กรุงมาดริด ประเทศสเปน

ความจำเป็นที่จะต้องปกป้องร่างกายทุกส่วน แล้วก็ตามถึง
ปัญหาขัดแย้งที่ว่า เด็กอายุ ๓ ขวบจะต้องแต่งตัวนุ่งห่ม
ตามแบบตะวันตกด้วยเหมือนกัน มีอยู่บ่อยๆ ที่เรามักจะ
ได้ยินได้ฟังเพื่อนร่วมชาติร่วมประเทศของเรา บางคน
กล่าววิพากษ์วิจารณ์ ในเมื่อเขาเห็นพวกเด็กเปลือยกาย
กลุ่มหนึ่งเล่นหัวอยู่ด้วยกัน ซึ่งเป็นภาพที่น่าเอ็นดูเป็น
อย่างยิ่ง แต่เพราะเหตุที่เปลือยกาย บุคคลข้างตำหนิ
พวกเดียวกันนั้นจึงมองดูพวกเด็กกลุ่มนั้นด้วยอาการเคร่ง
ขรึม แล้วปลงกัยันว่า ภาพเช่นนั้นไม่เหมาะสมที่จะ
เป็นเครื่องประดับบ้านเมืองของเราเลย ปัญหาขัดแย้ง
เช่นนั้นไม่เกี่ยวแก่เหตุผลทางด้านศีลธรรม แต่มันเกี่ยวกัย
การยึดมั่นต่ออารยธรรมต่างประเทศ ซึ่งไม่เกี่ยวข้อง
อะไรกับวัฒนธรรมของเราเอง หรือคินฟ้าอากาศในบ้าน
เมืองของเราเลย สิ่งใดที่เป็นของจำเป็นในประเทศ
ตะวันตก ซึ่งมีอุณหภูมิต่ำ ย่อมจะเป็นของยุ่งยาก
ในประเทศที่มีอากาศร้อน (เช่นในประเทศไทย) ก็ได้

อันที่จริง (เวลานี้) พวกเรากำลังเสียสละความ
สุขสำราญของเราทุกสิ่งให้เป็นพลีกรรมแก่วัฒนธรรม
ต่างประเทศกันอยู่แล้ว

ทวยความคลั่งไคล้ไหลหลงต่อความมีศีลธรรม
และความสุภาพอันบริสุทธิ์ที่ผู้คนเอง เราพากันมาถึงจุดของ
การค้นหาความผิด ในประติมากรรมและจิตรกรรม ที่
เป็นภาพเปลือย ซึ่งประติมากรรมและจิตรกรรมภาพ
เปลือยเหล่านั้น วางกิริยาท่าที่ถูกต้องตรงตามตำราศิลปะ
และความมีศีลธรรมของชาติอารยะบางชาติ ในการ
ค้นหาความผิดเช่นนั้น เราเลยพากันไม่รับรู้เรื่องศิลปะ
และเรื่องธรรมชาติไปเสีย

ขอให้เราพิจารณาคูความแตกต่างซึ่งมีอยู่ระหว่าง
คนกับสัตว์ ที่เรียกว่าม้า หรืออาจเป็นตอกไม้ ต้นไม้
หรือรูปธรรมชาติอื่นใดก็ได้ ถ้าม้ามี่รูปร่างได้สัดส่วนดี
และดูงาม เราก็ควรจะชมม้าในคานที่มันมีรูปร่างงดงาม
ได้สัดส่วนได้ส่วน ไม่มีคนโง่คนโง่ที่จะนึกฝันนำเอาผ้าหรือสิ่ง

โตไปปกปิดส่วนหนึ่งส่วนใดของมา เพื่อเห็นแก่ศีลธรรม
เรารูกันอยู่ ว่าการที่จะเอาผ้าหรือวัตถุอื่นใด ไปปกคลุม
บนร่างของมานั้น อาจทำให้รูปร่างของมาที่งามดีอยู่แล้ว
ดูเตี้ยแคระไปก็ได้

คราวนี้ อะไรเล่า คือความแตกต่างที่มีอยู่ระหว่าง
ร่างกายของคนกับของมา ว่าโดยหลักกายวิภาค ก็
เกือบจะเหมือนกัน ทางที่ต่างกันมากก็อยู่ในข้อที่เท็จจริง
ที่ว่าคนเป็นเพื่อนมนุษย์ของเรา ซึ่งเรารักและเราอาจคิด
ต่อรูจักมักคุ้นกันได้ โดยทางพุทธิปัญญา มันเป็นการถูก
ต้อง เพราะเราสนใจอยู่แต่ในเรื่องเผ่าพงศ์วงศ์วานของ
พวกมนุษย์เรา ซึ่งทำให้เราเห็นคนเป็นสัตว์ที่ถูกต้อง
สมบูรณ์และงดงามยิ่งกว่าสัตว์ชนิดอื่นใด เพราะเหตุนี้
ตั้งแต่สมัยตกต่ำบรรพมา ร่างกายของมนุษย์จึงกระตุ้น
ให้เกิดความเอาใจใส่เป็นพิเศษ ในการแสดงทางศิลปะ
ทั้งตะวันตกและตะวันออกได้ผลิตประติมากรรมและจิตร
กรรมภาพเปลือยขึ้นมากมายหาประมาณมิได้ เพื่อแสดง

ให้คนธรรมดาสามัญได้เห็นว่ เมื่อเราได้สร้างสรรคร่าง
กายของมนุษย์ขึ้นมาเป็นศิลปินนี้ ร่างกายของเรามีส่วน
สัดสมบุรณ์เพียงใด และช่วยให้เราได้รับความสะดวก
เพลินตามแง่ความงามอย่างใด

เพราะฉะนั้น การแสดงศิลปะภาพเปลือย ไม่ว่าจะ
เป็นภาพผู้ชายหรือผู้หญิง หมายถึงความแจ่มใสเจิดจ้า
แห่งวงศัวานของมนุษย์เราเอง มันเป็นของขวัญที่เราควร
ขอใจต่อ สากลมหิทธานุภาพ (Cosmic Energy) ซึ่งเรา
ไม่ทราบว่าเป็นใคร ผู้ใดสร้างสรรคร่างกายอันงดงามของ
เราขึ้นมาไว้

ด้วยเหตุนี้ การคอยจับผิดในการแสดงรูปเปลือย
ก็เท่ากับยอมรับว่า มโนทัศน์ของเราขด หรือเราขาด
ความนิยมนับถือต่อธรรมชาติ

กล่าวโดยทั่วไป การวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับศิลปะ
ภาพเปลือยนั้น เกิดจากกลุ่มบุคคลที่มีความเห็นแตกต่าง
กัน ๒ จำพวก นักวิพากษ์วิจารณ์กลุ่มแรก คือ จำพวกที่

หัวใจของเขาได้ชักนำให้เกิดความคิดชั่วต่อรูปที่บริสุทธิ์
 อยู่แล้ว จึงมีข้อยกเว้นที่บุคคลจำพวกนี้ ซึ่งเป็นผู้มีใจเพ่งเล็ง
 ไปแต่ในกามเดี๋ยว ความประพฤติกของคนพวกนี้ก็ไม่เป็น
 แบบอย่างของความมีศีลธรรม นักวิพากษ์วิจารณ์จำพวก
 นี้ จึงต้องการแสดงตัวให้เป็นที่ปรากฏชัดเผยมิให้
 ใครเห็นว่าตนเองบกพร่อง โดยใช้วิธีวิพากษ์วิจารณ์ตาม
 ทฤษฎีเข้ากับตัวเอง แล้วตำหนิสิ่งซึ่งตนเองก็ไม่เข้าใจ
 บุคคลกลุ่มที่ ๓ คือบุคคลซึ่งถูกประจานโดยประติมากรรม
 หรือจิตรกรรมที่เป็นภาพเปลือย ที่ทำกนชนโดยประชาชน
 ซึ่งธรรมชาตินี้ได้เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ประสิทธิประสาทความ
 งามให้แก่ร่างกายของพวกเขา หรือเพราะเหตุบางอย่าง
 ทำให้ชีวิตของบุคคลจำพวกนี้เป็นชีวิตที่บกพร่อง ก่อให้
 เกิดอารมณ์ไม่พึงพอใจ ไม่เหมาะสมที่จะรองรับทัศนะ
 แห่งความสวยความงามต่อไป

เป็นเคราะห์ดีของเราที่มีบุคคลกลุ่มที่ ๓ เป็นผู้มี
 สุขภาพดีทั้งในทางจิตใจและร่างกาย ผู้ซึ่งเห็นภาพ

เปลือยเป็นสิ่งสร้างสรรค์อันมหัศจรรย์เขาชื่นชมภาพ
เปลือยไม่ว่าจะเป็นประติมากรรมหรือจิตรกรรม ท่านผู้
อ่านจะต้องไม่คิดเห็นไปว่า เรากำลังอยู่ในอาณานิคมของ
คนเปลือย (หรือนิคมอาบแดด) อันที่จริงในฐานะที่เราเป็น
นักศึกษาทางศาสตร์แห่งความงาม เราไม่เห็นด้วยกับ
การแสดงตัวเปลือยชนิดนั้น เพราะเหตุผลง่าย ๆ ที่ว่า
ในอาณานิคมของคนเปลือยนั้น เราจะสังเกตเห็นคนมี
ร่างกายเพียงจำนวนน้อยคน ส่วนมากเป็นบุคคลที่มีร่าง
กายไม่ได้ส่วนสัด เช่นอ้วนไป หรือผอมไป หรือแก่ไป
จึงไม่เป็นการเหมาะสม เพราะเหตุนี้ ซึ่งว่าโดยปรกต
ิธรรมตาแล้ว เมื่อดูกันในแง่ความสวยงาม คนที่นุ่งห่ม
เสื้ออีก ยั้มน่าดูน่าชมกว่าคนเปลือยกาย อย่างน้อย
เสื้อผ้ายังจะช่วยปกปิดซ่อนเร้นส่วนบกพร่องในร่างกาย
ของเรา หรือเราอาจใช้สิ่งประดิษฐ์แก้ไขปรับปรุงส่วน
บกพร่องนั้น ๆ เสริมก็ได้

บุคคลซึ่งกล่าวโจมตีศิลปะภาพเปลือยพวกเดียวกัน
 นั้น ได้อุปการะสนับสนุนการถ่ายภาพยนตร์ผู้หญิงเปลือย
 ภายทงหมดหรือเปลือยครึ่ง ๆ ซึ่งมีใช้ภาพนิ่ง แต่ทำ
 ภิรยาเคลื่อนไหวในทางช่วยบรรเทาความรู้สึกทางเพศอย่าง
 มากมาย บุคคลพวกเดียวกันชอบดูหนังสื่อพิมพ์ภาพ
 ราชสีห์ปาดที่ ึ่งรูปรูปภาพสตรี ในท่าที่โน้มหน้าไปในทาง
 ปลูกความรู้สึกนึกคิดแม้แต่ของปรกติชน การปลูกความ
 รู้สึกนึกคิดปรกติชนเช่นนั้นเป็นการเลวทรามเสียยิ่งกว่า
 ปลูกความรู้สึกของคนเจ้าราคะ ซึ่งอาจพิสูจน์ให้เห็นได้
 จากการดูประติมากรรมภาพเปลือย หรือ จิตรกรรมภาพ
 เปลือย ตามข้อเท็จจริงเช่นกล่าวมาข้างต้นที่ว่า การ
 วางท่าทางของอวัยวะร่างกายในศิลปะนั้น ศิลปินจะสร้าง
 ขึ้นโดยมุ่งให้มีสง่าผ่าเผยและดูงาม ด้วยเหตุนี้ จึงมีใช้
 เรื่องช่วยบรรเทาบรรเทาละเลย (รูปที่ ๗ และ ๘)

ถ้าภาพเปลือยมีลักษณะช่วยบรรเทาอย่างแรงจนมีอาจ
 ยับยั้งได้ ต่อผู้ช่าย หรือตามที่พวกนักศีลธรรมกล่าวกัน
 คือ ต่อพวกวัยรุ่นแล้ว สถานที่ตากอากาศชายทะเลใน

ปัจจุบันนี้ ก็ควรจะเป็นสถานการณ์ของพวกคลังราคา
ไป เพราะมีสภาพสตรีที่พยายามเป็นอย่างดีที่สุดที่จะ
ปกปิดร่างกายของเธอด้วยผ้าชิ้นน้อย ๆ แต่ที่ว่าอาการ
กิริยาและท่าทางของสภาพสตรีเหล่านั้น ก็เห็นไปตาม
แบบฉบับอันมีเกียรติของพลเมืองดี บรรดาผู้ชายทั้งหลาย
ต่างก็พากันชื่นชมรูปร่างทรวดทรงของเธอ แต่หาได้
รู้สึกเป็นการขวนขวายทางเพศจนมีอรรถกถาไม่

สภาพสตรีที่แต่งตัวอย่างสวยเซ่ง สวมเสื้อคอเล็ก
และกว้างมาก ดูจะเป็นการขวนขวายราคาได้มากเสียยิ่งกว่า
ภาพประติมากรรมและจิตรกรรมที่สร้างกันจนทุกวันนี้
และดูจะขวนขวายเสียยิ่งกว่าสภาพสตรีที่สวมเสื้อผ่าซอกอาบ
น้ำ ซึ่งยังแสดงให้เห็นทรวดทรง (ของผู้แต่ง) อันมีส่วน
ประสานกลมกลืนกันเป็นอย่างดี

ยังมีบุคคลอีกจำพวกหนึ่ง ซึ่งไม่เคยพลาดที่จะดู
ภาพยนตร์ที่แสดงโดยคาราห์หญิงจอมขี้ แต่เมื่อเขาได้
เห็นจิตรกรรมภาพเปลือยในหนังสือพิมพ์รายคาบ ที่มี

ผู้จำลองจากจิตรกรรมภาพเปลือยของศิลปินที่มีชื่อเสียง
แล้วมาลงไว้ บุคคลจำพวกนี้จะมีความกังวลห่วงใยเกรง
ไปว่าภาพศิลปะเช่นนั้น อาจแพร่หลายไปในทางให้เกิดผล
เสียแก่ศีลธรรม แต่—เขาหาได้คำนึงถึงผลเสียที่
ภาพยนตร์ดังกล่าวข้างต้นก่อให้เกิดขึ้นไม่ อย่างนั้นจะมี
เป็นความคิดเห็นที่ขัดแย้งไม่เข้าไม่กินกันไปหรือ?

จำเป็นที่จะต้องเข้าใจไว้ด้วยว่า ที่เราพูดถึงศิลปะ
ภาพเปลือยนั้น มิได้ขยายวงกว้างไปถึงศิลปะในการเปลือย
ที่ทำกันขึ้นใ้หว่างกิริยาทำที่เพอกระตุ้นให้ผู้เกิดศัญหา
ราคะ งานศิลปะเช่นนั้น พวกศิลปินเขาไม่ยอมรับว่าเป็น
ศิลปะ และไม่มีทางจะเรียกได้ว่าเป็นศิลปะ การผลิตศิลปะ
สาธารณะให้เกี่ยวข้องไปในทางภาพลามกเช่นนั้น มีแพร่
หลายอยู่อย่างลึบ ๆ ในหมู่ประชาชนผู้มีโรคทางจิต ซึ่ง
ต้องการความกระตุ้นเคื้อนทางศิลปะ เพื่อให้ร่างกายเกิด
สัญชาตญาณฝ่ายต่ำ ภาพชั่วร้ายชนิดเป็นอนัตราอย่าง
ร้ายกาจแก่เยาวชนของเรา เป็นสิ่งพึงละคาย เป็นการ

ทำให้เสียชื่อเสียง ซึ่งเราได้รับมรดกมาจากตะวันตก
เพื่อมุ่งผลในทางการค้า นี่แหละ - เป็นเรื่องที่เราควร
ทุ่มเทความพากเพียรพยายาม ขจัดช่องโหว่ซึ่งเป็น
โรคแห่งสังคมปัจจุบันของเรา

มันมิใช่ประติมากรรม มิใช่จิตรกรรม หรือ
รูปถ่ายของผู้หญิงเปลือยร่าง ที่สร้างหรือวาดขึ้นไว้ใน
ท่าที่อย่างมีศิลปะ ซึ่งมีอิทธิพลชั่วร้ายอยู่เหนือศีลธรรม
ของเรา จากผลผลิตอย่างมีศิลปะเช่นนี้ เราขอมจะเรียนรู
ถึงวิชนิยมธรรมชาติในลักษณะการสร้างสรรค์ (ดูป
ที่ ๔) อย่างประสานกลมกลืนกันมากมายหลายแบบ
มันเป็นภาพของร่างผู้หญิงทงที่เปลือยทงหมดหรือเปลือย
ครึ่งๆหรือเขียนเป็นภาพนุ่งห่มในท่าย้วยวน (หันต่างหาก)
ที่จะถูกกล่าวประณาม และจะต้องปรายปรามให้หมดไป
แต่-ได้โปรดเถิด! ขออย่าได้นำเอาสิ่งเลวทรามเช่นนี้
ซึ่งได้สร้างขึ้นเพื่อรูดเงินจากคนอ่อนแอ มาปะปนกับ
ศิลปะเลย.

